

AJALUGU LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA

ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatuseesmärke ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:

- 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- 2) õpilane armastab kodumaad;
- 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
- 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
- 5) õpilane hoidub eetiliselt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
- 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendusõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh Internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine; lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

ÕPPEKORRALDUS

Tunnijaotusplaan on järgmine:

Õppeaine/klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
ajalugu						1	2	2	1

Õppetöö rõhuasetused 6.–7.klassis

Ajalooõpetuses lähtutakse õpilasest kui ajaloo osalejast. Õpilasel kujundatakse arusaam, et ajalugu on ka tema enda lugu. Toetutakse lapse isiklikele kogemustele ning eelnevatele teadmistele ja ettekujutustele, kesksel kohal on nende aktualiseerimine ja süstematiseerimine. Otstarbekas on „oma ajaloo” (eluloo) koostamine näiteks vanematelt ja vanavanematelt saadud teabe põhjal.

Õppetegevuse käigus omandatakse mitmesuguseid oskusi (küsimuste esitamine, teabe hankimine, eneseväljendamine), arendatakse koostööoskusi ja kujutlusvõimet. Uut teemat käsitlema asudes selgitatakse välja õpilase eelteadmised, et vältida võimalike väärkujutluste kinnistumist ja uute kujunemist. Õppetöös tuleb vastata kõigile ajalooalastele küsimustele ning vestluse käigus jälgida aktiivselt õpilaste ettekujutuste arengut.

6. klassis omandatakse teadmisi õpilaskeskse lähiümbruse kohta. 7.klassis keskendutakse juba laiemalt Eesti ajaloo tundmaõppimisele. Väga oluline on ajaloo õpetamisel muuseumide, ajalooa seotud paikade ja mälestiste külastamine ning minevikkukajastavate filmide vaatamine.

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 6.klassis - 35 tundi

6. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb huvi oma perekonnaga seotud minevikusündmuste vastu;
- 2) teab, et kodukoht ja elutingimused on ajaloo käigus muutunud;
- 3) tajub mineviku ja oleviku seoseid;
- 4) mõistab „põlvkonna” olemust;
- 5) mõistab ajalist järgnevust ajateljel, omab üldist ettekujutust kodukoha ajaloo perioodidest.

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
Sissejuhatus. (5 tundi) Mis on ajalugu?	Selgitab oma sõnadega, mis on ajalugu ja milleks on vaja ajalugu tunda?
Mida me minevikust mäletame? Suguvõsa ajalugu Minu suguvõsa Kordamine	Jutustab oma lapsepõlvest ja kodust. Selgitab mõisteid sugupuu, põlvkond, esivanemad. Koostab oma sugupuu (õed, vennad, isa, ema vanaisa, vanaema), väärtustab oma peret ja lähedasi.
Kuidas me ajaloost teada saame? Suulised ajalooallikad (8tundi) Vanemate (ema, isa) lapsepõlve aegne elu maal. Vanemate lapsepõlve aegne elu linnas. Vanavanemate elu maal nende noorusajal. Vanavanemate elu linnas nende noorusajal. Kool läbi aegade. Toit inimeste elus eri aegadel. Eri ajastute inimeste rõivad. Kordamine	Kirjeldab elu maal vanemate lapsepõlveajal. Kirjeldab elu linnas vanemate lapsepõlveajal. Kirjeldab elu maal vanavanemate noorusajal. Kirjeldab elu linnas vanavanemate noorusajal. Nimetab olulisemaid muutusi koolis ja õppimises läbi aegade. Kirjeldab, kuidas on muutunud aegade jooksul inimeste toitumusharjumused. Kirjeldab, kuidas inimesed on läbi sajandite rõivastunud.
Kirjalikud ja esemelised ajalooallikad (11 tundi) Vanad asjad jutustavad minevikust. Muuseum. Muuseumikülastus.	Toob näiteid, kuidas asjad on aja jooksul muutunud. Selgitab, mis on muuseum ja mida seal hoitakse. Nimetab oma kodukohas asuvaid muuseume ja on ühe ekspositsiooniga põhjalikumalt

<p>Kirjalikud ajalooallikad. Arhiiv. Vanad ehitised jutustavad minevikust. Rehetare. Õppekäik kodukoha vanemate ehitistega tutvumiseks. Ajaloo jäljed maastikul ja maapõues. Õppekäik kodukoha linnamäe, kivikalme või muu ajaloojäljega tutvumiseks. Raamatud räägivad ajaloost. Filmid räägivad ajaloost. Kordamine.</p>	<p>tutvunud, väärtustab vanu esemeid. Selgitab, mis on arhiiv ja mida seal hoitakse. Kirjeldab allikale toetudes (reaalsele objektile, pildile, filmile vms) erinevusi tänapäeva ja mineviku ehitiste vahel. Kirjeldab rehetaret. Nimetab ja kirjeldab oma kodukoha vanemaid ehitisi. Kirjeldab, milliseid ajaloo jälgi võib maastikult ja maapõuest leida. Nimetab ja kirjeldab mõne oma kodukoha linnamäge, kivikalmet või muud ajaloojälge. Teab, et on olemas ajaloost jutustavaid raamatuid. Arutab õpetaja suunamisel mõne ajalooainelise filmi teemal</p>
<p>Ajaarvamisest. (7 tundi) Ajaarvamisest. Esimesed jäljed inimestest kodukohas. Kodukoht muinasajal. Keskaja jäljed kodukohas. Kodukoht 100 a tagasi. Eluolu kodukohas kaasajal. Kordamine.</p>	<p>Selgitab, mis on sajand ja aastatuhat, eKr ja pKr. Nimetab, kust on leitud esimeste inimeste jälgi kodukohas või selle läheduses. Kirjeldab kodukohta muinasaja lõpul. Kirjeldab kodukohta keskajal. Kirjeldab kodukohta sajand tagasi. Jutustab kodukoha uusehitistest ja eluolust kaasajal.</p>
<p>Õpitu kinnistamine. (3 tundi) Ekskursioon.Kordamine. Tasemetöö</p>	

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 7.klassis - 70 tundi

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) nimetab vanaaja olulisemaid kultuurisaavutusi;
- 2) selgitab õpitava ajalooajalooperioodiga seostuvaid olulisemaid põhimõisteid;
- 3) nimetab tähtsamat muinasajast ja selle perioodidest (kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg);
- 4) selgitab üldisi fakte Eestist ja tema naabermaadest muinas- ning keskajal;
- 5) kirjeldab kõige üldisemal kujul keskaja olemust;
- 6) nimetab keskaja tähtsamaid leiutisi ja avastusi.

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
----------	--------------------------

<p>Muinasaeg. (8 tundi) Ajaarvamisest. Kiviaeg. Karjakasvatuse ja põlluharimise algus. Metallide kasutuselevõtt. Looduslike tingimuste osa inimkonna arenemisel. Muinasaja ajajärgud ja nende üldiseloostus. Kordamine.</p> <p>Muinasaeg Eestis. (8 tundi) Jäaaeg. Eesti ala asustamine inimestega. Vanimad inimasulad Eestis. Muistsete eestlaste elu-olu. Karjakasvatuse ja põlluharimise algus Eestis.</p> <p>Eesti ala asustus I ja II aastatuhande vahetusel. Eestlased muinasaja lõpus. Eestlaste naabrid. Eestlaste naabruses tekivad riigid. Suhted naabritega. Kordamine.</p>	<p>Selgitab, mis on sajand, aastatuhat, eKr, pKr. Kirjeldab kiviaja inimese eluviisi ja tegevusalasid. Selgitab, kuidas inimesed õppisid loomi kodustama ja põldu harima. Nimetab pronksi ja raua eeliseid kiviga võrreldes. Mõistab looduslike tingimuste tähtsust inimkonna arengus. Nimetab muinasaja ajajärke (kivi-, pronksi- ja rauaeg) ja iseloomustab neid lühidalt.</p> <p>Nimetab ja näitab kaardil vanimaid inimasulaid (Pulli, Kunda) Eestis. Kirjeldab eestlaste eluolu muinasajal. Kirjeldab, milliseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutuselevõtmine. Teab kodukohta linnuse asukohta, nimetab ja näitab kaardil teisi Eesti ala suuremaid linnuseid. Jutustab eestlaste eluolust muinasaja lõpul, nimetab ja näitab kaardil Eesti suuremaid muinasmaakondi. Nimetab muistsete eestlaste naabreid, näitab kaardil; iseloomustab suhteid erinevate naabritega.</p>
<p>Vanaaeg. (8 tundi) Vanaaja sisu ja üldiseloostus. Vanaaja kõrgkultuuride olulisus kas Vana-Ida, Vana-Rooma või Vana-Kreeka näitel. Kordamine</p>	<p>Nimetab ühe vanaaja kõrgkultuuri saavutusi</p>
<p>Keskajast ja feodaalkorrast. (8 tundi) Keskaja üldiseloostus. Põlluharimise areng keskajal. Talupoegade elu-olu. Feodaalide elu-olu. Keskaegsed linnad. Ristiusu kirik. Feodaalsed riigid. Ristisõjad. Kordamine.</p> <p>Eestlaste muistne vabadusvõitlus. (8 tundi) Tung itta Liivlaste ja lätlaste alistamine Muistse vabadusvõitluse algus. Ümera lahing. Lembitu. Madispäeva lahing. Taanlased Põhja-Eestis. Muistse vabadusvõitluse lõpp. Miks eestlased lüüa said? Kordamine</p>	<p>Nimetab keskaja seisused ja iseloomustab neid lühidalt. Kirjeldab põllumajanduse arengut keskajal. Jutustab talupoegade elust keskajal. Jutustab feodaalide elust keskajal. Selgitab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, kirjeldab keskaegse linna välisilmest ja eluolu. Kirjeldab kiriku rolli ja tähtsust keskaja ühiskonnas. Nimetab ristisõdade põhjusi.</p> <p>Selgitab kes ja miks olid huvitatud Baltimaade vallutamisest. Kirjeldab lühidalt liivlaste ja lätlaste ristiusustamist. Jutustab Ümera lahingust. Kirjeldab Madispäeva lahingut. Jutustab eestlaste võitlusest taanlastega. Kirjeldab Tartu ja Saaremaa alistamist.</p>

<p>Eestlased võõra võimu all. (6 tundi) Eesti ala pärast vallutust. Jüriöö ülestõus. Keskaegsed linnad Eestis. Keskaegne Tallinn. Reformatsioon. Reformatsiooni mõju kultuuri arengule. Kordamine.</p> <p>Eestlaste naabrid XIII-XV sajandil. (4 tundi) Liivlased, lätlased, leedulased, Soomlased, rootslased. Venelased. Kordamine.</p> <p>Eesti varauusajal. (6 tundi) Liivi sõda. Eesti Rootsi riigi koosseisus. Eestikeelse koolihariduse algus. Tartu Ülikool. Suur nälg.</p> <p>Kordamine</p>	<p>Nimetab muistses vabadusvõitluses eestlaste lüüasaamise põhjusi, väärtustab vabadust.</p> <p>Kirjeldab eestlaste elus toimunud muutusi pärast maa vallutamist. Nimetab Jüriöö ülestõusu põhjusi ja jutustab ülestõusu käigust. Nimetab ja näitab kaardil Eesti keskaegseid linnu. Kirjeldab Tallinna näitel keskaegset linna. Seletab oma sõnadega reformatsiooni olemust ja mõju kultuuri arengule.</p> <p>Kirjeldab olulisemaid muudatusi Baltimaade rahvaste elus. Jutustab muutustest rootslaste ja soomlaste elus. Kirjeldab venelaste elus toimunud olulisemaid muudatusi.</p> <p>Nimetab Liivi sõja põhjusi ja tagajärgi. Kirjeldab, millised muutused toimusid talurahva elus ja linnade arengus Rootsi ajal. Nimetab ja iseloomustab Rootsi ajal hariduses toimunud muutusi. Selgitab ülikooli asutamise tähtsust. Nimetab suure näljaaja põhjusi ja tagajärgi.</p>
<p>Suured leiutused ja avastused. (10 tundi) Teaduse ja tehnoloogia areng keskaja lõpul. Trükikunsti leiutamine. Esimesed eestikeelsed raamatud. Tulirelvade kasutuselevõtmine. Linnade kaitseehitiste muutumine. Meresõidu arenemine. Ameerika avastamine. Esimene teekond ümber maailma. Asumaade vallutamine. Orjakaubandus. Kordamine</p>	<p>Nimetab hiliskeskajal toimunud teaduse ja tehnoloogia saavutusi. Selgitab, milles seisnes trükikunsti tähtsus kultuuri arengus. Selgitab, milles seisnes esimeste eestikeelsete raamatute väljaandmise tähtsus, väärtustab raamatuid. Kirjeldab muutusi sõjanduses seoses püssirohu kasutuselevõtuga. Põhjustab kaitserajatiste muutmise vajalikkust. Nimetab muutusi meresõidu arengus. Selgitab Kolumbuse tähtsust ajaloos. Jutustab esimesest reisist ümber maailma. Selgitab, mida töid endaga kaasa maadeavastused.</p>
<p>Õpitu kinnistamine (3 tundi) Õppekäik/ekskursioon Kordamine Tasemetöö</p>	

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.–9. klassis

Juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, kuid verbaalse mõtlemise osakaal tõuseb. Uute teadmiste omandamisel suureneb funktsionaalse lugemise osatähtsus, õpilased omandavad oskuse teha märkmeid ja neid kasutada, täita ülesandeid suuliste ja kirjalike juhendite järgi.

Õpetuse põhitaotlus on õpilase sotsialiseerumine ühiskonnas: valmisolek eluks perekonnas, osalemiseks tööturul, jõukohaseks kutse- ja täiendusõppeks.

Õppekavaterviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/EESTI-suhted MAAILMAGA.

Väärtuskasvatases on esikohal demokraatia põhimõtteid (tolerantsust) toetava kodaniku kasvatamine, kes oskab ja tahab käituda sotsiaalsetele normidele vastavalt, püüab lahendada konfliktsituatsioone kokkulepete teel.

Õpetaja ülesanne on toetada õpilaste sotsialiseerumist ja toimetulekuoskuste kujunemist (kodus, tööturul, ühiskonnas), soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist, mõjutada väärtushinnanguid.

Taotletavad üldpädevused 8.–9. klassis

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
- 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
- 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
- 4) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult valedele ettepanekutele;
- 5) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
- 6) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);
- 7) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades;
- 8) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
- 9) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 10) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas;
- 11) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja;
- 12) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
- 13) teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi;
- 14) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid;
- 15) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;
- 16) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

Õppetöö rõhuasetused 8.-9. klassis

8. ja 9. klassis keskendutakse Eesti ajaloo õppimisele seoses Euroopa ja maailma ajalooga. Euroopas ja maailmas toimunud sündmusi käsitletakse eeskätt Eesti ajaloo paremaks selgitamiseks ja ilmestamiseks. Ajalooõpetuse puhul seni olulisena rõhutatud põhimõtetele lisandus 8.-9. klassis vajadus pöörata tähelepanu otsustele ja kaudsetele põhjuslikele seostele. 9.klassi ajalooõpetuses lähtutakse kontsentrisuse põhimõttest. Taotluseks on tuua selgelt esile seosed varemõpitu ja – kõnelduga, et võimaldada sel moel äratundmistunde tekkimist. Võimaluse korral korraldatakse õppekäike muuseumidesse ja ajaloolistesse paikadesse, näidatakse filme, mis kajastavad minevikus toimunud sündmusi jne. Rõhutatatakse, et Euroopas toimunud sündmused on tugevasti

mõjutanud Eestis toimunud sündmusi (sõjad, revolutsioonid, tootmissuhete muutused jms). Ajateljele kantakse Euroopas toimunud sündmused, mis mõjutavad Eesti ajalugu. 9.klassis üldistatakse seni Eesti ja Euroopa ajaloo kohta õpitut, paigutades selle maailma ajaloo konteksti. Ajateljele kantakse kogu maailmas toimunud sündmused, mis on mõjutanud Eesti ajalugu.

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 8.klassis - 70 tundi

8. klassi lõpuks õpilane:

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 8.klassis

- 1) selgitab üldisi fakte uusaja sündmustest ja inimeste elu-olust Eestis kuni Esimese maailmasõja lõpuni;
- 2) nimetab Euroopa ja maailma uusaja tähtsamaid sündmusi, mis on mõjutanud Eesti ajalugu;
- 3) tunneb huvi Eesti mineviku vastu Euroopas;
- 4) teab, et Euroopas toimunud sündmused on oluliselt mõjutanud Eesti ajalugu;
- 5) kirjeldab, kuidas majanduslikud ja ühiskondlikud muutused on mõjutanud inimeste elukorraldust;
- 6) teab, et inimeste teadmised on arenenud suhtlemises teiste rahvastega;
- 7) mõistab sõdade erisust seoses ajaperioodiga;
- 8) kõrvutab ajateljel mõningaid olulisi Eestis ja Euroopas toimunud sündmusi;
- 9) tunneb ajaperioodi iseloomulikke tunnuseid

Õppesisu	Täpsustatud õpitulemused
<p>Maailm uusajal (10 tundi) Mis on uusaeg? Euroopa uusaja algul Ameerika iseseisvussõda ja USA sünn</p> <p>Suur Prantsuse revolutsioon Napoleoni sõjad. Euroopa pärast Napoleoni sõdu</p> <p>Tööstusrevolutsioon</p> <p>Muuseumitund/filmitund Kordamine</p>	<p>Nimetab uusaja alguseks loetavaid sündmusi, kannab need ajateljele.</p> <p>Nimetab Ameerikasse väljarändamise põhjust, jutustab ameeriklaste võitlusest iseseisvumise eest.</p> <p>Selgitab Prantsuse revolutsiooni põhjust, tagajärgi ja mõju. Nimetab muutusi Prantsusmaa sõjaväes.</p> <p>Selgitab, mida tähendab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed.</p> <p>Nimetab Napoleoni juhtimisel peetud olulisemaid lahinguid ja nende tulemusi.</p> <p>Jutustab, milles seisnesid olulisemad muudatused Euroopas pärast Napoleoni lüüasaamist</p> <p>Kirjeldab, millised olulised muutused kaasnesid tööstusliku pöördega.</p>
<p>Eesti Tsaari-Venemaa võimu all (10 tundi) Põhjasõda. Peeter I</p> <p>Eesti pärast ühendamist Venemaaga. Muudatused majanduses. Talupoegade koormiste suurendamine</p>	<p>Nimetab Põhjasõja põhjust ja tagajärgi. Teab Peeter I seoseid Eestiga. Nimetab Balti erikorra tunnuseid.</p> <p>Nimetab olulisemaid muudatusi majanduses. Kirjeldab, mida tähendab pärisorjus ja millised olid talupoegade koormised. Nimetab talurahvarahutuste põhjusti</p>

<p>Pärisorjus. Pärisorjuse kaotamine ja asendamine teoorjusega Mõisnike elu-olu Teorendilt raharendile. Talude päriseksostmine.</p> <p>Talurahvarahutused. Mahtra sõda Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Kirjeldab muutusi, mis toimusid seoses pärisorjuse kaotamisega Kirjeldab mõisnike elu-olu ja selles toimunud muutusi Selgitab, milles seisnes uus talurahvaseadus. Kirjeldab, milles seisnes üleminek raharendile. Toob seoses raharendi ja talude päriseksostmisega paralleele tänapäevaga. Nimetab talurahvarahutuste põhjusi, jutustab Mahtra sõjast</p>
<p>Eesti talurahva elu (10 tundi) Talupere. Talu hooned Talupere aastaringsed tööd Talurahva söök ja söögikombed</p> <p>Rahvakalender ja rahvakombed Talurahvakoolid Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab talupere liikmeid ja nende kohustusi. Kirjeldab taluhooneid ja nende otstarvet Nimetab ja kirjeldab iga aastaaja olulisemaid talutöid Nimetab põhilisi sööke ja jookke ning kirjeldab söögikombeid, võrdleb neid tänapäevastega Nimetab olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi, võrdleb nende tähistamist tänapäevaste traditsioonidega. Võrdleb üldjoontes valda ja kihelkonda, valla- ja kihelkonnakooli. Kirjeldab õppetööd talurahvakoolis. Mõistab ja põhjendab hariduse tähtsust talurahva jaoks</p>
<p>Rahvuslik ärkamisaeg (10 tundi) Ärkamisaja eellugu. Kr. J. Peterson Fr. R. Kreutzwald. „Kalevipoeg“</p> <p>J.V. Jannsen ja „Postimees“ Vanemuise Selts. I üldlaulupidu</p> <p>L. Koidula. Eesti teatri algus</p> <p>J. Hurt C.R. Jakobson</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Kirjeldab lühidalt estofiilide tegevust talurahva huvides. Teab eestlaste võimalustest õppida Tartu ülikoolis. Jutustab, kes oli Kr. J. Peterson Nimetab põhilisi fakte Fr. R. Kreutzwaldi elust. On lugenud (kuulnud) katkendeid „Kalevipojast“, selgitab selle saamislugu ja tähtsust Kirjeldab Jannseni tegevust Kirjeldab I üldlaulupidu, mõistab selle olulisust. Jutustab L. Koidula tegevusest ja loomingust. Võrdleb tollast teatrit tänapäevasega Nimetab J. Hurda algatatud rahvuslikke üritusi, mõistab nende tähtsust Nimetab C. R. Jakobsoni tegevusi, mõistab nende tähtsust Nimetab olulisemaid sündmusi ja isikuid rahvusliku ärkamisaja ajaloos, põhjendab nende tähtsust eestlaste jaoks</p>
<p>Tööstuse areng. Venestamisaeg (8 tundi) Esimesed vabrikud ja raudteed Eestis Tööliste elu Venestamisaeg. Rahvuslik liikumine venestamisajal. EÜS ja Eesti rahvusvärvide algus</p>	<p>Nimetab esimesi vabrikuid Eestis ja näitab kaardil linnu, kus need asusid. Selgitab, millised võimalused avas raudteede rajamine Kirjeldab vabrikutööliste elu. Võrdleb seda tänapäevaste töötingimustega Kirjeldab venestamist koolides</p>

<p>J. Tõnisson ja „Postimees“. Karskus- ja spordiseltsid. G. Lurich Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Jutustab EÜS-i lipu saamise lugu ja nimetab rahvusvärvide tähendusi Kirjeldab J. Tõnissoni rahvusliku tegevuse tähtsust. Mõistab ja nimetab seltside asutamise eesmäärke ja nende olulisust eestlaste jaoks</p>
<p>Eesti XX sajandi alguses (8 tundi) Eesti majandus XX sajandi algul</p> <p>1905.-1907. aasta revolutsioon. Revolutsioonisündmused Eestis. Mõisate põletamine. Karistussalgad.</p> <p>Eesti enne I maailmasõda. Väljarändamine Eesti kultuur XX sajandi algul Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab olulisemaid muutusi Eesti majanduses. Põhjendab, miks suurenes linnade elanikkond. Kirjeldab olukorda põllumajanduses, nimetab uusi põllutöomasinaid Nimetab majanduskriisi põhilisi tunnuseid. Teab ja kirjeldab lühidalt, miks Venemaal ja Eestis algas revolutsioon. Kirjeldab revolutsioonisündmuseid Eesti linnades ja maal. Nimetab revolutsiooni tulemusi. Jutustab, millised muudatused leidsid Eestis aset kirjeldatud ajal. Nimetab väljarändamise põhjusi, näitab kaardil väljarändajate sihtkohariike. Nimetab olulisemaid koole ja Eesti teatreid. Nimetab mõningaid Eesti kirjanikke, kunstnikke ja heliloojaid. Kirjeldab lühidalt Eesti Rahva Muuseumi tähtsust.</p>
<p>Maailm I maailmasõja eel (8 tundi) Suured leiutused ja avastused. Suurriikide ajastu (Briti impeerium, Ameerika Ühendriigid, Tsaari-Venemaa, Saksamaa, Prantsusmaa) I maailmasõja põhjused ja algus. 1917. aasta revolutsioon Venemaal. Nõukogude võimu kehtestamine. I maailmasõja lõpp</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab olulisemaid leiutusi ja avastusi (elekter, kino, auto, lennuk), seostab nende tähtsust isiklike kogemustega. Näitab kaardil suurriike ja mõnda nende riikide asumaadest. Nimetab I maailmasõja põhjused ja osapooled. Nimetab Veebruarirevolutsiooni põhjusi ja tulemusi, kirjeldab nõukogude võimu kehtestamist ja teab, kes oli Lenin. Nimetab I maailmasõjas kasutusele võetud uusi relvaliike, teab ja kirjeldab sõja tagajärgi</p>
<p>Eestist saab iseseisev riik (6 tundi) Eestlased I maailmasõjas Eesti 1917. aastal Eesti 1918. aastal</p> <p>Muuseumitund/filmitund/õppekäik Kordamine Tasemetöö</p>	<p>Teab ja nimetab, millise riigi sõjaväes sõdisid eestlased. Mõistab ja põhjendab, miks inimesed enam sõdida ei tahtnud. Teab ja selgitab, et tsaarivõimu kukutamine Venemaal andis Eestile võimaluse iseseisvumist taotleda. Teab Päästekomitee ja K. Pätsi rollist iseseisvuse väljakuulutamisel. Mõistab ja selgitab Eesti Vabariigi sünni tähtsust kõigi eestlaste jaoks</p>

Taotletavad õpitulemused ja õppesisu 9.klassis - 35 tundi

Põhikooli lõpetaja:

1) tunneb huvi Eesti riigi mineviku vastu;

- 2) teab, et maailmas toimunud sündmused on otseselt või kaudselt mõjutanud nii Eestis kui ka mujal Euroopas toimunud sündmusi;
- 3) omab üldist ettekujutust Eesti ajaloost ja sellega seoses üldjoontes kogu maailma ajaloost;
- 4) mõistab, et eri ajastute kultuuri-, teaduse- ja tehnikasaavutused on olnud edasiviivaks jõuks riikide (ka Eesti) arengus;
- 5) teab, et poliitikal on suur roll maailma riikide omavahelistes suhetes;
- 6) kujutab ajateljele toetudes ette maailmas toimunud olulisemaid sündmusi;
- 7) nimetab oma põhiõigusi ning kohustusi Eesti Vabariigi kodanikuna;
- 8) kirjeldab Eesti riigi valitsemiskorda;
- 9) väärtustab oma kodumaad ning Eesti Vabariigi kodanikuks olemist

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Eesti Vabadussõda (4 tundi) Vabadussõja algus. Kaitse korraldamine. Välismaine abi. Eesti vabastamine. Sõda sakslastega. Võnnu lahing. Vabadussõja lõpp. Tartu rahu</p> <p>Muuseumitund/õppekäik Kordamine</p>	<p>Nimetab Vabadussõja puhkemise põhjusi ning vastaseid, kellegaeestlastel tuli Vabadussõjas võidelda. Kirjeldab Vabadussõja kulgu ja sellega seotud isikute tegevust (J.Laidoner, J. Pitka, J.Kuperjanov). Nimetab ja näitab kaardil Vabadussõja olulisemaid lahinguid Oskab selgitada Tartu rahu tulemusi ja tähtsust</p>
<p>Eesti Vabariik 1918-1940 (6 tundi) Asutav Kogu ja maareform Eesti Vabariigi sise- ja välispoliitika Põllumajandus, tööstus, kultuur ja haridus Eesti Vabariigis</p> <p>Kordamine</p>	<p>Põhjendab maareformi olulisust. Oskab kasutada olulisi mõisteid: põhiseadus, demokraatia, Riigikogu, valitsus. Teab ja nimetab mõningaid olulisi fakte Eesti Vabariigist.</p>
<p>Maailm kahe maailmasõja vahel (4 tundi) Saksamaa pärast I maailmasõda Kommunistlik Nõukogude Liit Asumaad ja rahvuslik vabadusliikumine</p> <p>Kordamine</p>	<p>Kirjeldab, milline oli olukord Saksamaal enne ja pärast Hitleri võimuletulekut. Nimetab natside vägivallategusid ja oskab neile hinnangut anda. Kirjeldab, milline oli olukord Nõukogude Liidus, nimetab põhilisi fakte selle majanduspoliitikast ja nimetab olulisi isikuid. Oskab Nõukogude Liidus rakendatud terrorile hinnangut anda. Teab asumaade tähendust ja selgitab, miks suurriigid endale asumaad soovisid. Näitab kaardil mõningaid asumaad. Mõistab ja selgitab, miks asumaad iseseisvuda soovisid. Kirjeldab ühe asumaa iseseisvumise lugu.</p>
<p>Eesti kaotab iseseisvuse. 1939-1940 (4 tundi) Molotovi-Ribbentropi pakt. Baaside leping. Eesti okupeerimine ja liitmine NSV Liiduga. Esimene Nõukogude aasta.</p>	<p>Jutustab, mis seisis paktis ja selle salaprotokollis, mõistab ja põhjendab selle tähtsust Eesti ajaloo seisukohalt Teab ja kirjeldab Nõukogude sõjaväebaaside Eestisse toomist. Kirjeldab Eesti okupeerimist ja liitmist Nõukogude Liiduga ja sellega</p>

Kordamine	kaasnenud muudatusi, annab Nõukogude Liidu tegevusele oma hinnangu.
Teine maailmasõda 1939-1945 (4 tundi) II maailmasõja käik II maailmasõda ja Eesti Sõjasündmused Eestis 1944 Kordamine	Teab ja nimetab II maailmasõja puhkemise põhjusi, nimetab olulisemaid sõdinud riike ja näitab neid kaardil. Selgitab, kes olid omavahel liitlased. Kirjeldab II maailmasõja tagajärgi Eestile ja eestlastele.
Eesti ja muu maailm pärast II maailmasõda (5 tundi) Maailm pärast II maailmasõda. Külma sõda Nõukogude Eesti Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine Eesti taasiseseisvumine Muuseumitund/õppekäik Kordamine	Kirjeldab, milliseks kujunes Euroopa pärast II maailmasõda, näitab kaardil. Iseloomustab külma sõja olemust, nimetab olulisemad avaldumise valdkonnad ja vormid. Kirjeldab rahva elu-olu Nõukogude Eestis, nimetab olulisi muudatusi tööstuses ja majanduses. Kirjeldab märtsiküüditamist, mõista rahva kannatusi ja väljendab oma suhtumist. Nimetab sündmusi, mille tõttu Eesti taasiseseisvumine võimalikuks sai. Selgitab, kuidas mõjus 50 aastat nõukogude võimu Eesti majandusele. Nimetab taasiseseisvumisega seotud olulisemaid sündmusi ja isikuid. Mõistab ja põhjendab Eesti Vabariigi taasiseseisvumise olulisust
Ühiskonnaõpetus (8 tundi) Põhiseadus. Eesti riigi sümbolid Valimised Riigikogu Riigipea. Valitsus Korrakaitse Riigikaitse Kohus Ekskursioon/õppekäik Kordamine Tasemetöö	Selgitab, mis on põhiseadus. Selgitab, mida tähendab õigus seaduse võrdsele kaitsesele. Nimetab kodaniku olulisemaid õigusi ja kohustusi. Nimetab kolm võimu, millele riik toetub. Nimetab Eesti riigi sümboleid. Nimetab demokraatlike valimiste üldpõhimõtteid, selgitab, kes võivad valida ja kuidas toimub hääletamine. Nimetab, millised valimised Eestis toimuvad ja milleks korraldatakse rahvahääletusi. Selgitab, mis on Riigikogu ja kes seal töötavad, nimetab mõningaid Riigikogu ülesandeid. Nimetab Eesti presidendid. Selgitab presidendiks saamise tingimusi ja presidendi ülesandeid. Nimetab Eesti peaministri ja kirjeldab valitsuse ülesandeid. Kirjeldab lühidalt Politsei- ja Piirivalveameti ülesehitust ja nimetab selle ülesandeid. Selgitab politsei töö tähtsust ja teadvustab seaduskuulekuse olulisust Mõistab riigikaitse vajalikkust, nimetab Eesti Kaitsejõudude peamisi osi ja ülesandeid, teadvustab oma kohust teenida kaitseväes.

	Kirjeldab lühidalt Eesti kohtusüsteemi ja kohtu ülesandeid.
--	---